

Toespraak van paus Johannes Paulus II bij gelegenheid van zijn ontmoeting met ruim 250.000 vertegenwoordigers van nieuwe bewegingen en gemeenschappen, op het Sint-Pietersplein te Rome, 30 mei 1998

Met in nummer 4 de uitspraak:
"Het institutionele en charismatische aspect zijn bijna 'co-essentieel', even wezenlijk, voor de Kerk..."

"Plotseling kwam uit de hemel een gedruis alsof er een hevige wind opstak en heel het huis waar zij gezeten waren, was er vol van. Er verscheen hun iets dat op vuur geleek en dat zich, in tongen verdeeld, op ieder van hen neerzette. Zij werden allen vervuld van de heilige Geest" (Hdl. 2, 2-3).

Beste broeders en zusters!

1. Met deze woorden brengen de Handelingen van de Apostelen ons tot de kern van het Pinkstergebeuren. Ze stellen ons de leerlingen voor, die samen met Maria in het Cenakel zijn en de gave van de heilige Geest ontvangen. Zo gaat de belofte van Jezus in vervulling en begint het tijdperk van de Kerk. Vanaf dat moment zal de wind van de heilige Geest de leerlingen van Jezus tot aan de uiteinden van de aarde brengen. Hij zal ze tot het martelaarschap brengen vanwege hun onverschrokken getuigenis van het evangelie. Wat tweeduizend jaar geleden in Jeruzalem gebeurde, gebeurt als het ware opnieuw vanmiddag op dit plein, centrum van de christelijke wereld. Net als de apostelen destijds zijn ook wij hier samen in een groot Pinkstercenakel en zien we vol verlangen uit naar de uitstorting van de heilige Geest. Hier willen we met de hele kerk belijden dat "er slechts één enkele Geest is... slechts één Heer, slechts één God, die alles in allen tot stand brengt" (1 Kor. 12, 4-6). Dat is de sfeer die we opnieuw willen beleven, waarbij we de gaven van de heilige Geest voor ieder van ons en voor heel het volk van de gedoopten willen afsmecken.

2. Ik groet en bedank kardinaal James Francis Stafford, voorzitter van de Pauselijke Raad voor de Leken, vanwege de woorden die hij bij het begin van deze ontmoeting tot mij heeft willen richten, ook uit naam van u allen. Met hem groet ik de aanwezige kardinalen en bisschoppen. Ik richt een bijzonder woord van dank tot Chiara Lubich, Kiko Arguello, Jean Vanier, mgr. Luigi Giussani voor hun ontroerende getuigenis. Samen met hen groet ik alle stichters en verantwoordelijken van de nieuwe gemeen-

schappen en bewegingen die hier vertegenwoordigd zijn. Tenslotte wil ik me graag richten tot ieder van u, broeders en zusters, die behoren tot de verschillende kerkelijke bewegingen. U heeft prompt en enthousiast gereageerd op de uitnodiging, die ik op Pinksteren 1996 tot u had gericht en u heeft zich onder leiding van de Pauselijke Raad voor de Leken zorgvuldig voorbereid op deze buitengewone ontmoeting, gericht op het grote jubileum van het jaar tweeduizend.

Wat hier vandaag gebeurt, is echt ongewoon. Voor de eerste keer komen bewegingen en nieuwe kerkelijke gemeenschappen allemaal samen met de paus. Dit is het grote "gemeenschappelijk getuigenis", dat ik zo van de kerk verlangd heb op weg naar het grote jubileum, in het jaar dat gewijd is aan de heilige Geest. De heilige Geest is hier bij ons! Hij is de ziel van dit wonderbare gebeuren van kerkelijke gemeenschap. "Zie, deze dag schiept de Heer, laat ons hem vieren met vreugde" (Ps. 118,24).

3. Bijna tweeduizend jaar geleden verkondigde Petrus in Jeruzalem, op Pinksteren, vol moed aan een menigte die verbaasd stond en de apostelen bespotten omwille van de onverklaarbare verandering die ze in hen hadden opgemerkt: "Jezus van Nazareth, wiens zending van Godswege bij u bekrachtigd is,... hebt gij door de hand van goddelozen aan het kruis genageld en gedood. Maar God heeft Hem ten leven opgewekt" (Hdl. 2, 22-24). In de woorden van Petrus openbaart zich het zelfbewustzijn van de Kerk, dat gebaseerd is op de zekerheid dat Jezus Christus leeft en in het heden aan het werk is en het leven verandert. De heilige Geest, die al aan het werk was bij de schepping en in het Oude Verbond, openbaart zich

in de menswording en in het Paasgebeuren van de Zoon van God, maar met Pinksteren 'explodeert' Hij als het ware om in tijd en ruimte de zending van Christus de Heer voort te zetten. Zo vormt de Geest de Kerk als een golf van nieuw leven, die in de geschiedenis van de mensen voortstroomt.

4. In de Kerk, die volgens de kerkvaders een plaats is "waar de Geest opbloeit" (KKK 749), heeft de Verrooster recentelijk door het Tweede Vaticaans Concilie voor een nieuw Pinksterfeest gezorgd, door een nieuwe en onvoorziene dynamiek op te wekken.

Telkens als de Geest handelt, doet Hij ons verwonderd staan. Hij brengt dingen tot stand die zo nieuw zijn dat ze verbazing wekken, en Hij verandert de mensen en de geschiedenis radicaal. Dat is de onvergetelijke ervaring van het Tweede Vaticaans Concilie. Daar ontdekte de Kerk onder leiding van dezelfde Geest opnieuw dat haar charismatische dimensie essentieel is: "Bovendien heiligt en leidt dezelfde heilige Geest het volk van God niet alleen door de sacramenten en bedieningen. Hij siert het niet alleen met deugden, maar, "ieder Zijn gaven uitdelend zoals Hij het wil" (1 Kor. 12,11), verspreidt Hij onder de gelovigen van elke rang ook bijzondere genaden... die voor de hernieuwing en de verdere uitbouw van de Kerk dienstig zijn" (LG, 12).

Het institutionele en charismatische aspect zijn bijna 'co-essentieel', even wezenlijk, voor de Kerk en dragen, zij het op een verschillende manier, bij tot haar leven, haar vernieuwing en tot de heiliging van het volk van God. Vanuit deze door de Voorzienigheid geleide herontdekking van de charismatische dimensie van de kerk, heeft er vóór en na het concilie een bijzondere ontwikkeling van kerkelijke bewegingen en nieuwe gemeenschappen plaatsgevonden.

5. Vandaag is de Kerk verheugd, nu ze ziet dat de woorden van de profeet Joël, die we net gehoord hebben, opnieuw werkelijkheid worden: "Ik zal mijn Geest uitstorten over alle mensen..." (Hdl. 2,17). U bent het tastbare bewijs van deze "uitstorting" van de heilige Geest. Elke beweging is verschillend van de andere, maar alle zijn ze verenigd in dezelfde gemeenschap en voor dezelfde taak. Sommige door de Geest opgewekte charisma's, breken los als een onstuimige wind die de mensen pakt en meesleept op nieuwe missionaire wegen in radicale dienst aan het evangelie. Zonder ophouden verkondigen ze de

geloofswaarheden, waarbij ze de levende stroom van de traditie als een geschenk aanvaarden en in iedereen een vurig verlangen naar heiligheid opwekken.

Vandaag wil ik u allen die hier op het Sint-Pietersplein verenigd bent en alle christenen toeroepen: "Stelt u gewillig open voor de gaven van de Geest! Ontvangt vol dankbaarheid en gehoorzaam de charisma's die de Geest onophoudelijk uitdeelt! Vergeet niet dat elk charisma gegeven is voor het algemeen welzijn, voor het welzijn van heel de Kerk!

6. De charisma's zijn van nature communicatief en scheppen "een geestelijke verwantschap tussen de mensen" (vgl. Christifideles laici, 24) en een vriendschap in Christus die de "bewegingen" doet ontstaan. De overgang van het oorspronkelijk charisma tot de beweging vindt plaats door de mysterieuze aantrekkingskracht die van de stichter uitgaat op al wie zich door zijn geestelijke ervaring laten meeslepen. Op die manier doen de officieel door het kerkelijk gezag erkende bewegingen `zich voor als een vorm waarin de ene Kerk zichzelf verwezenlijkt en weerspiegeld wordt.

Hun ontstaan en verspreiding heeft in het leven van de Kerk een onverwachte en soms zelfs explosieve nieuwheid gebracht. Dat riep natuurlijk ook vragen op, ongemakken en spanningen. Soms ging dat gepaard met aanmatiging en ongeduld aan de ene kant en niet weinig vooroordelen en bedenkingen aan de andere kant. Het was een periode van beproeving van hun trouw, een belangrijke gelegenheid om de echtheid van hun charisma's te toetsen.

Vandaag begint er voor u een nieuwe fase, die van kerkelijke volwassenheid. Dat wil niet zeggen dat alle problemen opgelost zijn. Het is eerder een uitdaging. Een weg die afgelegd moet worden. De Kerk verwacht van u 'rijpe' vruchten van gemeenschap en inzet.

7. In onze wereld, die vaak door een gesecculariseerde cultuur beheerst wordt, die levensmodellen zonder God aanprijst, wordt het geloof van velen danig op de proef gesteld en niet zelden verstikt en uitgedoofd. Vandaar dat we de urgentie voelen van een sterke verkondiging en een solide, diepgaande christelijke vorming. Heel hard zijn vandaag de dag rijpe christelijke persoonlijkheden nodig die zich bewust zijn van hun eigen identiteit als gedoopten, van hun eigen

roeping en taak in Kerk en wereld! Heel hard zijn er levende christelijke gemeenschappen nodig! En hier hebben we deze bewegingen en nieuwe gemeenschappen. Ze zijn een antwoord van de heilige Geest op de dramatische uitdaging aan het eind van dit millennium.

De echte charisma's kunnen niet anders dan streven naar de ontmoeting met Christus in de sacramenten. De kerkelijke groepen waartoe u behoort hebben u geholpen om uw roeping als gedoopten te ontdekken, om de bij het vormsel ontvangen gaven van de heilige Geest te waarderen, om u aan Gods barmhartigheid toe te vertrouwen in het sacrament van de verzoening en om in de eucharistie de bron en het hoogtepunt van heel het christelijk leven te erkennen. Zo zijn eveneens dankzij die sterke kerkelijke ervaring prachtige christelijke gezinnen ontstaan die openstaan voor het leven, echte 'huiskerken'. Er zijn veel roepingen tot het priesterschap en het religieuze leven opgebloeid, evenals nieuwe vormen van lekenleven, die zich door de evangelische raden laten inspireren. In de bewegingen en nieuwe gemeenschappen heeft u geleerd dat het geloof geen abstract gegeven is, evenmin een vaag godsdienstig gevoel, maar nieuw leven in Christus dat door de heilige Geest wordt opgewekt.

8. Hoe kunnen we de authenticiteit van het charisma bewaren en garanderen? Voor elke beweging is het op dit punt van fundamenteel belang dat ze zich onderwerpt aan het bevoegde kerkelijke gezag. Geen enkel charisma is vrijgesteld van toetsing door en onderwerping aan de herders van de Kerk. Het Concilie schrijft heel duidelijk: "Het oordeel over hun echtheid (die van de charisma's) en hun ordelijke beoefening komt toe aan degenen die in de Kerk leiding geven en wier bijzondere taak het is om niet de Geest uit te doven, maar alles te onderzoeken en het goede te behouden (vgl. 1 Tess. 5,12 en 19-21)" (LG,12). Dat is er de noodzakelijke garantie voor dat de weg die u bewandelt de juiste is!

In de verwarring van de hedendaagse wereld is het zo gemakkelijk ons te vergissen en toe te geven aan illusies. In de christelijke vorming die door de bewegingen wordt gegeven, mag dit element van vertrouwvolle gehoorzaamheid aan de bisschoppen, de opvolgers van de apostelen in gemeenschap met de opvolger van Petrus, nooit ontbreken. U kent de criteria van kerkelijkheid voor de lekenverenigingen uit de Apostolische Exhortatie *Christifideles laici* (vgl. n. 30). Ik vraag

u daar steeds edelmoedig en nederig rekening mee te houden, door uw ervaringen in de lokale kerken en parochies door te geven en door steeds met uw herders verbonden te blijven en gehoor te geven aan hun aanwijzingen.

9. Jezus zei: "Vuur ben ik op aarde komen brengen en hoe verlang ik dat het reeds oplaait!" (Lc. 12,49). Terwijl de Kerk zich klaarmaakt om de drempel van het derde millennium te overschrijden, willen we deze uitnodiging van de Heer aannemen, opdat Zijn vuur in ons hart en dat van onze broeders mag oplaaien.

Vandaag wordt vanuit dit cenakel van het Sint-Pietersplein een diep gebed aangeheven: "Kom heilige Geest, kom en vernieuw het aanschijn van de aarde! Kom met uw zeven gaven! Kom Geest van leven, Geest van waarheid, Geest van gemeenschap en liefde! De Kerk en de wereld hebben u nodig. Kom heilige Geest en maak de charisma's die u hebt gegeven steeds vruchtbaarder. Geef nieuwe kracht en missionair elan aan al uw zonen en dochters die hier bijeen zijn. Verruim hun hart, versterk hun christelijke inzet in de wereld. Maak hen tot moedige verkondigers van het evangelie in de wereld, getuigen van de verzen Jezus Christus, Verlosser en Redder van de mens. Versterk hun liefde en trouw aan de Kerk.

We richten onze blik op Maria, de eerste volgeling van Christus, Bruid van de heilige Geest en Moeder van de Kerk, die de apostelen op het eerste Pinksterfeest vergezelde, opdat ze ons helpt om van haar "fiat" te leren hoe we de stem van de Geest moeten volgen.

Vandaag herhaalt Christus vanaf dit plein aan ieder van u: "Ga uit over de hele wereld en verkondigt het evangelie aan heel de schepping" (Mc. 16,15). Hij rekent op u, de kerk rekent op u. De Heer verzekert u: "Ziet, ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding der wereld" (Mt. 28,20). Amen!

>>

Bron: Osservatore Romano, 3 juni '98, Engelse editie; (de toespraak was in het Italiaans)
In vertaling gepubliceerd in brochure Pinksteren '98, uitg. 1999, Helmond

Meer over dit onderwerp op www.stucom.nl:

[0413uk](#) Letter “*Iuvenescit Ecclesia*” on Relationship Between Hierarchical and Charismatic Gifts in the Life and the Mission of the Church - Congregation for the Doctrine of the Faith to the Bishops of the Catholic Church, May 15, 2016

[0115](#) *Introductiebrochure* die zestien bewegingen en gemeenschappen samen publiceerden in 2008;

[0017](#) *Bewegingen in de Kerk*. Ontwikkeling van de officiële rk kerkelijke uitspraken over de nieuwe kerkelijke bewegingen: criteria, eigenschappen, goedkeuring, zoals vastgesteld op 12 september 2000;

[0016](#) *Gegroeid in de 20e eeuw*. Presentatie van de nieuwe bewegingen en hun ontstaansgeschiedenis, zoals vastgesteld op 12 september 2000.

In de rubriek [nieuwe kerkelijke bewegingen](#) op deze website, www.stucom.nl, vindt u artikelen over dit onderwerp, met bovenaan onder nr. [9004](#) een inhoudelijke toelichting, getiteld: *Overzicht, plaats en omschrijving van nieuwe bewegingen*.

Dit is document 0060 op www.stucom.nl